

Sygn. akt IV KK 385/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Małgorzata Gierczak

w sprawie **S. D.**

skazanego z art. 278 § 1 k.k.

oraz **K. R.**

skazanego z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 26 września 2018 r.,

kasacji Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego wniesionej na korzyść
skazanych

od wyroku Sądu Rejonowego w Z. z dnia 16 kwietnia 2015 r., sygn. akt VII K [...]

**uchyla wyrok w zaskarżonej części, tj. dotyczącej S. D.
oraz K. R. i sprawę tych oskarżonych przekazuje do ponownego
rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Z.**

UZASADNIENIE

Prokurator skierował do Sądu Rejonowego w Z. akt oskarżenia przeciwko sześciu osobom, przy czym K. R., K. K., S. D. i M. S. oskarżył o to, że:

I. w dniu 27 maja 2014 r. w Z., działając wspólnie i w porozumieniu dokonali zaboru w celu przywłaszczenia 90 metrów przewodów energetycznych zasilających suwnicę, czym spowodowali straty w wysokości 613,20 zł na szkodę F. S.A., tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k.,

II. w dniu 29 maja 2014 r. w Z., działając wspólnie i w porozumieniu dokonali zaboru w celu przywłaszczenia kauszy mocującej oraz atestowanego łańcucha metalowego, czym spowodowali straty w wysokości 1000 zł na szkodę P. z/s w Z., tj. czyn o z art. 278 § 1 k.k.,

III. w dniu 29 maja 2014 r. w Z., działając wspólnie i w porozumieniu z A. J. i T. S. dokonali zaboru w celu przywłaszczenia przewodów oświetleniowych i zasilających suwnice oraz obciążników, czym spowodowali straty w wysokości 1540,50 zł na szkodę F. S.A., tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k.

W przypadku K. R. i K. K. wskazano, że wymienionych czynów dopuścili się w warunkach powrotu do przestępstwa i w kwalifikacji prawnej powołano również art. 64 § 1 k.k.

Tym samym aktem oskarżenia K. K. i M. S. oskarżono o popełnienie jeszcze dwóch innych czynów z art. 278 § 1 k.k. (K. K. w zw. z art. 64 § 1 k.k.), które ujęto w pkt IV i V. Jako pokrzywdzonych tymi przestępstwami wskazano D. Sp. z o.o. (strata 3000 zł) oraz F. S.A. (strata 1308,60 zł).

W akcie oskarżenia prokurator na podstawie art. 335 § 1 k.p.k. umieścił wniosek o wydanie wobec ww. oskarżonych wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy, wymierzenie oskarżonym uzgodnionych z nimi kar i obowiązków oraz o zamieszczenie w wyroku uzgodnionego rozstrzygnięcia co do kosztów postępowania.

Sąd Rejonowy w Z., uwzględniając ten wniosek prokuratora, na posiedzeniu w dniu 16 kwietnia 2015 r. wydał skazujący czworo ww. oskarżonych wyrok o sygn. VII K [...], jednak w jego części wstępnej błędnie podał, że wszystkie osoby, których wyrok dotyczy, zostały oskarżone o popełnienie czynów opisanych w punktach od I do V aktu oskarżenia i w efekcie także K. R. oraz S. D. uznał za winnych popełnienia zarzucanych im czynów „wyżej opisanych w punktach I - V aktu

oskarżenia”, za które na mocy art. 278 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k., K. R. wymierzył karę 6 miesięcy bezwzględnego pozbawienia wolności, a S. D. karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesił na trzyletni okres próby.

Na podstawie art. 46 § 1 k.k. Sąd zobowiązał wszystkich czworo oskarżonych do solidarnego naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonych: F. S.A. w kwocie 3462,30 zł, P. z/s w Z. kwotę 1000 zł, D. Sp. z o.o. kwotę 3000 zł.

Wyrok ten nie został zaskarżony i uprawomocnił się w dniu 24 kwietnia 2015 r.

Wcześniej Sąd Rejonowy w Z. podjął próbę naprawienia zaistniałego uchybienia i w dniu 23 kwietnia 2015 r., wydał postanowienie, którym na mocy art. 105 § 1 k.p.k. orzekł o sprostowaniu oczywistej omyłki pisarskiej w wyroku w ten sposób, że:

„w części wstępnej wyroku po trzecim punkcie opisującym czyn zarzucany oskarżonym K. R., K. K., S. D. i M. S. aktem oskarżenia i jego kwalifikację prawną wpisać słowa »nadto oskarża K. K. i M. S. o to, że:«

- w punkcie 1 sentencji orzeczenia wskazać, iż oskarżony K. R. jest winny popełnienia zarzucanych mu czynów wyżej opisanych w punktach od I do III aktu oskarżenia,
- w punkcie 4 sentencji orzeczenia wskazać, iż oskarżony S. D. jest winny popełnienia zarzucanych mu czynów wyżej opisanych w punktach od I do III aktu oskarżenia.” (k. 215 akt sprawy).

Obecnie Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. wniósł kasację od powyższego wyroku. Zaskarżył wyrok w części dotyczącej skazania oskarżonych K. R. i S. D. – w całości na ich korzyść. Zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego – art. 14 § 1 k.p.k. i art. 413 § 1 pkt 4 i § 2 pkt 1 i 2 k.p.k. polegające na błędnym przytoczeniu czynów, których popełnienie oskarżyciel zarzucił K. R. oraz S. D. i w konsekwencji uznaniu ich za winnych i skazaniu za dwa czyny z art. 278 § 1 k.k., które nie zostały im zarzucone w akcie oskarżenia.

Autor kasacji wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Z. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna i jako taka podlegała uwzględnieniu w całości w trybie art. 535 § 5 k.p.k., tj. na posiedzeniu bez udziału stron. Trafnie zwrócono w niej uwagę na to, że zgodnie z art. 14 k.p.k. wszczęcie postępowania sądowego następuje na żądanie uprawnionego oskarżyciela oraz że wyrażona w tym przepisie zasada skargowości wyznacza granice podmiotowe i przedmiotowe rozpoznania sprawy w danym postępowaniu, którymi sąd rozpoznający sprawę jest związany i nie może ich przekroczyć. Innymi słowy, sąd nie może orzekać w sprawie osoby nieobjętej aktem oskarżenia ani też w odniesieniu do czynu, który nie jest przedmiotem skargi (zob. np. postanowienie SN z dnia 11 grudnia 2006 r., II KK 304/06, LEX nr 295593). Przedmiotem osądu w procesie karnym jest bowiem wskazane w akcie oskarżenia konkretne zdarzenie faktyczne (historyczne) o wyznaczonych granicach.

W przedmiotowej sprawie porównanie zarzutów przedstawionych K. R. i S.D. na etapie postępowania przygotowawczego (postanowienia o przedstawieniu zarzutów k. 77 i k. 80 aktu sprawy) i zawartych w akcie oskarżenia oraz czynów przypisanych im przez Sąd Rejonowy w Z. każe przyjąć, iż Sąd ten nie respektował granic skargi wniesionej przeciwko wspomnianym oskarżonym. Jej przedmiotem były trzy zachowania, natomiast Sąd orzekający przypisał ówczasnie oskarżonym kolejne dwa zachowania, w sumie 5 przestępstw, tym samym naruszając dyrektywę płynącą z treści art. 14 § 1 k.p.k. Chociaż Sąd wymierzył każdemu z oskarżonych wcześniej uzgodnioną przez niego z prokuratorem karę pozbawienia wolności, to na podstawie art. 46 § 1 k.k. zobowiązał ich do solidarnego naprawienia szkód wyrządzonych nie tylko zarzucanymi im przestępstwami opisanymi w pkt I – III aktu oskarżenia, ale też innymi przestępstwami opisanymi w pkt IV – V, tzn. obciążył K. R. i S. D. obowiązkiem naprawienia szkód, których faktycznie nie wyrządzili.

Jak wspomniano, Sąd I instancji podjął próbę naprawienia zaistniałego uchybienia w trybie art. 105 § 1 k.p.k. Należy jednak zgodzić się ze Skarżącym, że była to czynność niedopuszczalna, a w konsekwencji niemogąca wywołać skutku, jaki wiąże się z daną czynnością (por. T. Grzegorzczak, J. Tylman, Polskie postępowanie karne, Warszawa 2014, s. 389). Przepis art. 105 § 1 k.p.k. zezwala na sprostowanie orzeczenia lub zarządzenia tylko w zakresie oczywistej omyłki

pisarskiej i rachunkowej, niedopuszczalne natomiast jest sprostowanie w tym trybie błędnych rozstrzygnięć sądu co do winy i kary (m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2014 r., II KK 251/13, LEX nr 1418887, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2010 r., III KK 25/10, LEX nr 2113335). Tymczasem oparte na wspomnianym przepisie postanowienie nie dotyczyło jedynie części wstępnej wyroku, ale ingerowało w jego merytoryczną treść. O tym, że o taką treść chodziło przekonuje powiązanie z nią rozstrzygnięcia wydanego na podstawie art. 46 § 1 k.k., które nakazywało skazanym naprawić szkodę wyrządzoną pięcioma przypisanymi im przestępstwami. W przypadku tego rozstrzygnięcia najwyraźniej Sąd Rejonowy dostrzegł, że przewidziany w art. 105 § 1 k.p.k. tryb skorygowania orzeczenia nie może znaleźć zastosowania, powinien jednak wziąć pod uwagę i to, że w takim wypadku niedopuszczalne, ale też niecelowe, bo nieusuwające wszystkich wadliwości wyroku, będzie wydanie w oparciu o wspomniany przepis postanowienia o projektowanej treści.

Sygnalizowane w kasacji naruszenie przepisów postępowania było rażące i miało istotny wpływ na treść wyroku, skoro w jego następstwie doszło do skazania K. R. i S. D. za czyny, które nie zostały im zarzucone w akcie oskarżenia i orzeczenia obowiązku naprawienia szkody, której skazani nie wyrządzili.

W konsekwencji należało postąpić zgodnie z wnioskiem kasacji, tj. wyrok w zaskarżonej części uchylić i w tym zakresie sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Z., który wyda prawidłowe rozstrzygnięcie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak w części dyspozytywnej wyroku.